

คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Students' ethical characteristics of Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

พระมหามงคล สามารถ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและในแต่ละด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความประหยัด จำแนกตามเพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ชั้นปีที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 435 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัย พบว่า 1) นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 2) นักศึกษาที่มีเพศ, สาขาวิชา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Abstract

This research aimed to study and compare students' ethical characteristics at Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University in overall scenario and in 4 individual aspects: knowledge aspiration, discipline and responsibility, and endurance and patience and finally the economic habit categorized by gender, academic major, academic achievement and the family's economic status. The sample included 485 first year students who enrolled in the first semester of academic year 2014 of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, totally 435 students. The instrument used to collect data was a Likert-type five-point rating scale questionnaires. The statistics used for the data analysis included, frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance, and Scheffe's Method.

The result showed that 1) Students of the Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University, had high level of ethical characteristics, in overall and each 2) Students of different gender, academic major, academic achievement and family's economic status had different ethical characteristics, in overall scenario and individual aspect at the .05 significance level.

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, จริยธรรม, นักศึกษา

Keywords: characteristic, ethics, students

บทนำ

คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญ และจำเป็นต่อการดำรงชีวิตร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์ รวมถึงสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันของโลกและจักรวาล เพื่อให้มนุษย์และสรรพสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกัน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข เรียบง่าย และมีความยั่งยืน เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขนั้น บุคคลในสังคมต้องได้รับการชี้้นำให้มีคุณธรรมและจริยธรรม (สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา, 2543: 1) ดังนั้น ต้องร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรของชาติ โดยจัดการศึกษาควบคู่ไปกับการปลูกฝังจริยธรรม

สถาบันอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาความเจริญของงานทางด้านสติปัญญาและความคิด เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและผลิตบุคลากรในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักและเน้นให้นิสิตนักศึกษาเห็นความสำคัญของคุณธรรมและจริยธรรมอย่างชัดเจน ดังแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของแต่ละระดับคุณวุฒิ โดยในระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องกำหนดเป้าหมายและดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมไว้ว่า สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกรู้สึกรู้ของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะในการพัฒนานิสัยในการประพฤติตนอย่างมีจริยธรรมและคุณธรรมด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวม ตลอดจนความสามารถในการวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม มีความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ และแก้ปัญหาได้เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน มีความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม

มีภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2556: ออนไลน์)

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องจริยธรรมของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยการสัมภาษณ์นักศึกษานักเรียนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านความใฝ่รู้พบว่านักศึกษาบางคนไม่กล้าแสดงออกเกี่ยวกับความคิดของตนเอง เพราะลักษณะของนิสัยคนไทยเป็นคนขี้เกรงใจ (ณรงค์ชัย สง่างแสง, 2556: สัมภาษณ์) ไม่ชอบซักถามในเรื่องที่ไม่เข้าใจชัดเจน สนใจติดตามข่าวสารบ้านเมืองบ้างเป็นบางโอกาส (สุพจน์ มะย่น, 2556: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ความสนใจหาแหล่งความรู้เป็นสิ่งค่อนข้างยาก เนื่องจากในแต่ละวันมีเวลาจำกัดในการเข้าห้องสมุด หรือหาจากแหล่งความรู้อื่น ๆ (นันทวรรณ ลำภา, 2556: สัมภาษณ์)

ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบพบว่านักศึกษาบางคนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ และวินัยในการแต่งกายยังไม่ถูกระเบียบเท่าที่ควร เนื่องจากยังไม่รู้ความเหมาะสมในการทำหน้าที่ด้วยคุณวุฒิและวิบุลย์ (สุพจน์ มะย่น, 2556: สัมภาษณ์) นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีวินัยในตนเอง และขาดความรับผิดชอบ มักจะเข้าเรียนสายในช่วงโมงเรียนที่เรียนตอนเช้า (นันทวรรณ ลำภา, 2556: สัมภาษณ์) นอกจากนี้ในเรื่องกิจกรรมช่วยเหลือสังคมส่วนรวม นักศึกษาบางส่วนจะให้ความร่วมมือกับคณะน้อยในการทำกิจกรรมถ้าทางคณะไม่มีคะแนนในการประกอบกิจกรรม (สมศักดิ์ คักดีเสงี่ยม, 2556: สัมภาษณ์)

ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่านักศึกษาบางคนขาดความมานะบากบั่น ขาดความวิริยะอุตสาหะในการที่จะทำการงานให้สำเร็จลุล่วง มีความอดทนค่อนข้างต่ำ (สมศักดิ์ คักดีเสงี่ยม, 2556: สัมภาษณ์) มีความพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ น้อย และไม่ค่อยกล้าที่จะยอมรับในสิ่งที่ผิดพลาด (สุภาสิ ภาหยาด, 2556: สัมภาษณ์) นอกจากนั้นแล้ว ยังขาดความรอบคอบในการคิด และขาดทักษะในการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล (อังคณา แซ่เตียว, 2556: สัมภาษณ์)

ด้านความประหยัดพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย มีส่วนน้อยที่มีการเก็บออมเงิน (อังคณา แซ่เตียว, 2556: สัมภาษณ์) นักศึกษาไม่ค่อยตระหนักในการช่วยสถาบันอุดมศึกษาที่ตนเองศึกษาอยู่ในการประหยัดพลังงาน เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา (สุพจน์ มะย่น, 2556: สัมภาษณ์) มักใช้เวลาในช่วงคืนวันหยุดสุดสัปดาห์ในการไปเที่ยวตามสถานบันเทิงต่าง ๆ หรือไม่ก็จับกลุ่มดื่มสุรา หรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่พักแต่ก็มีบางส่วนที่ใช้เวลาว่างในการทำงานหารายได้พิเศษระหว่างเรียน (พิทักษ์ พูลสวัสดิ์, 2556: สัมภาษณ์)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อทราบว่านักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมอย่างไร และผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลเพื่อให้สถาบัน

อาจารย์ผู้สอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน ส่งเสริมให้นักศึกษามีจริยธรรมสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้นและด้านความประหยัด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตาม เพศ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 รวม 11 สาขาวิชา โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามสูตรของยามานะ (Yamane, 1976: 886) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = .05$) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 435 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้เก็บกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาตามสัดส่วนของแต่ละสาขาวิชา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ใน 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ 13 ข้อ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ 13 ข้อ ด้านความอดทนอดกลั้น 12 ข้อ และด้านความประหยัด 13 ข้อ รวมทั้งหมด 51 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .876
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 435 ฉบับ โดยได้รับฉบับที่สมบูรณ์คืน ทั้งหมด 435 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด และให้คะแนนตามค่าน้ำหนักของตัวเลือกการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
5. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อ 1 เพื่อศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้นและด้านความประหยัด โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. การวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตาม เพศ โปรแกรมหาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยใช้การทดสอบที (t-test) ส่วนตัวแปร ชั้นปีที่ศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ (Ferguson, 1981: 308)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

จากการศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษามีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก
2. นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาหญิงมีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมและแต่ละด้านทุกด้านสูงกว่านักศึกษาชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรมวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
5. นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความมีวินัย และรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความประหยัด พบว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนมากอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายมีความพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี วงษ์สุวรรณ (2546: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วพบว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผู้วิจัยจึงขอเสนอการอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 ด้านความใฝ่รู้ พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความใฝ่รู้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาอยู่ในยุคที่เข้าถึงเทคโนโลยีข่าวสารได้ง่าย นักศึกษาจึงสามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ตลอดเวลา ซึ่งทำให้นักศึกษาสามารถรวบรวมองค์ความรู้หรือประยุกต์สิ่งที่เรียนรู้มาใช้ ได้นอกจากนี้ และนักศึกษายู่ในวัยที่เริ่มมีความรับผิดชอบ เริ่มสนใจในการเรียน มีความกระตือรือร้นในการศึกษาเล่าเรียน ค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องที่อาจารย์สอนไป มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นของตนเอง ชอบการสนทนา และแลกเปลี่ยนความรู้ใหม่ ๆ กับอาจารย์และเพื่อน ๆ และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ มีความสนใจในการเข้าร่วมอบรมสัมมนาหรือเข้าชมนิทรรศการที่ทางมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่นจัดขึ้น ดังที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต, 2542: 45) ได้กล่าวว่า การศึกษาไทยจะต้องทำให้เด็กได้ฝึกและพัฒนาตนเองให้มีความใฝ่รู้ เพื่อที่จะได้ไปสู่สิ่งที่ยาก ซึ่งจะทำให้เกิดผลดี คือ มีความเต็มใจสู้ เต็มใจทำมีความสุขในการเรียนและการทำงาน มีความตั้งใจทำงานนั้นได้ผลดี วิธีการพัฒนาที่ทำให้เกิดคุณลักษณะของความใฝ่รู้ สูสิ่งยากสามารถทำได้โดยการพัฒนาความอยากที่เป็นกุศล คือ ความใฝ่ดี เมื่อพบสิ่งใดก็ตามก็อยากทำสิ่งนั้นให้ดีที่สุด (ฉันทะ) เมื่อเกิดความใฝ่ดี ก็ต้องแสวงหาความรู้ว่าจะทำอย่างไรจึงจะเกิดผลดี จึงต้องมีการพัฒนาฝึกฝนปรับปรุง ทำให้เข้มแข็งสู่สิ่งยากได้ ซึ่งความอยากเหล่านี้มาจากการศึกษาการเรียนรู้และปัญญา ซึ่งพระธรรมปิฎกได้สรุปสั้นเกี่ยวกับการพัฒนาคนว่าเป็น “การสร้างความรู้สู่สิ่งยาก บนรากฐานของความใฝ่ดี” สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิญา มานะโรจน์ (2539: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์ ได้รับการปลูกฝังคุณธรรมในด้านการรู้จักตนเอง ใฝ่รู้ ไตร่ตรองเหตุผล รับผิดชอบและเสียสละเพื่อส่วนรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษามีอายุระหว่าง 17-22 ปี ซึ่งจัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย เป็นวัยที่มีการปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองเพื่อเข้าสู่การเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเองและบทบาทที่ตนเองได้รับในสังคมมากขึ้น และเมื่อเข้ามาเรียนในสถาบันอุดมศึกษาก็ได้มีการเปลี่ยนระบบการเรียนการสอน ซึ่งจากเดิมในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะมีอาจารย์คอยแนะนำอย่างใกล้ชิด มาเป็นระบบการเรียนการสอนที่ต้องทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น รวมทั้งกฎระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ ในสถาบันอุดมศึกษาที่นิสิตนักศึกษาจะต้องปฏิบัติตาม เช่น การแต่งกาย การเข้าชั้นเรียน การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม เป็นต้น และจากการที่สถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้นิสิตนักศึกษาได้ทำกิจกรรม โดยมีทั้งกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือกเสรี เป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนา ซึ่งจะช่วยฝึกประสบการณ์ในการทำงานและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ส่งผลทำให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสในการฝึกความมีวินัยและรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 110-111) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาเป็นตัวแทนของประชาชนที่มีโอกาสได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ในสถาบันอุดมศึกษา ควรตั้งใจและเพียรพยายามในการศึกษาหาความรู้ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม คำนี้ถึงผู้อื่นและประโยชน์ของผู้อื่นมากกว่าของตน เคารพกฎระเบียบของ

สถาบัน และแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยที่จะช่วยสร้างทัศนคติ บุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยสร้างสำนึกรับผิดชอบต่อสถาบันและสังคม ได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤดี ขำสอนสัตย์ (2542: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพฤติกรรมความ รับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลมีพฤติกรรมความรับผิดชอบ ทุกด้าน อยู่ในระดับสูง

1.3 ด้านความอดทนอดกลั้น พบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความอดทนอดกลั้น อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 17-22 ปี ซึ่งเป็นวัยที่เริ่มต้นเข้าสู่ผู้ใหญ่ เป็นช่วงวัยที่กำลังสั่งสมความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ทำให้ต้องมึ ความสุขุมรอบคอบในการดำเนินชีวิตมากขึ้น รวมทั้งต้องมีจิตใจที่มีความมั่นคงและเข้มแข็ง เพื่อที่จะให้ตน ประสบความสำเร็จ ดังที่ วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุธยา (2543: 22) ได้กล่าวว่า การที่นิสัยเห็นคุณค่าของ ความอดทน เช่น อดทนต่อถ้อยคำของคนที่ไม่พอใจหรือถูกเหยียดหยามติเตียนบนว่า ถ้าอดทนรับอารมณ์ได้ ก็จะไม่ก่อเรื่องทะเลาะวิวาท นอกจากจะอดทนต่อคำพูด ต่อพฤติกรรมของคนที่ยั่วยู่ให้เราทำบาป และ อดทนต่อสภาพการณ์ที่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจแล้ว การอดทนต่อความยากลำบากต่าง ๆ จะทำให้นิสิต มีพลังใจเข้มแข็ง สามารถฝ่าฟันอุปสรรคต่าง ๆ ไปสู่ความสำเร็จที่ทำให้ชีวิตก้าวหน้ารุ่งโรจน์ในอนาคตได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของอาภา โลจายะ (2535: 58) ที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษา พยาบาลสภากาชาดไทยตามความคิดเห็นของผู้บริหารพยาบาลและอาจารย์พยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาล มีพฤติกรรมจริยธรรมด้านความอดทนอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านความประหยัด ศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม มีคุณลักษณะทางจริยธรรม ด้านความประหยัด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบันอยู่ในสภาวะตกต่ำ ทำให้เกิดวิกฤตการณ์หลายประการ ได้มี การปรับราคาสินค้าทั้งเครื่องอุปโภคบริโภค และสาธารณูปโภค ซึ่งมีผลกระทบต่อค่าครองชีพของบิดามารดา ผู้ปกครองและนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก และเนื่องจากค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ภายในครอบครัวที่มีหลายอย่าง เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าเล่าเรียน ค่าเสื้อผ้า ทำให้สมาชิกทุกคนในครอบครัว รวมทั้งนิสิตนักศึกษา ต้องช่วยกันประหยัดและมีการวางแผนการใช้จ่ายกันอย่างรอบคอบยิ่งขึ้น นอกจากนั้นนโยบายของรัฐบาล ที่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนช่วยกันประหยัดการใช้พลังงาน ทำให้สถาบันอุดมศึกษาได้มี การรณรงค์ให้นิสิตนักศึกษาและบุคลากรภายในสถาบันช่วยกันประหยัดพลังงาน โดยการปิดไฟฟ้าหรือ น้ำประปาทุกครั้งหลังจากที่ ใช้แล้ว และช่วยดูแลนิสิตนักศึกษาที่มีความตระหนักในเรื่องความประหยัดมาก ยิ่งขึ้น ดังที่อมรากล อินโชนนท์ (2557: ออนไลน์) ได้กล่าวว่า การประหยัดนั้นใช้ว่าจะเฉพาะเจาะจง แต่เรื่องการใช้จ่ายเงินทองเท่านั้น แต่รวมไปถึงการรู้จักคิดอดออมและประหยัดในเรื่องของการกินอยู่และ การใช้ชีวิตประจำวันด้วย เช่น การประหยัดน้ำ ไฟฟ้า สิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และการรู้จักรักษาของใช้ ที่มีอยู่ให้สามารถใช้ได้นานแต่ทั้งนี้ผลการวิจัยของชุตินาถ รัตนจรณะ (2527: 61) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับ

ค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลาง พบว่า นักศึกษามีค่านิยมพื้นฐานในด้านความประหยัดและอดออม อยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม โดยรวมและในแต่ละด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความใฝ่รู้ ด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ ด้านความอดทนอดกลั้น และด้านความประหยัด จำแนกตามเพศ โปรแกรมวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยนิสิตนักศึกษาหญิงมีความใฝ่ ความมีวินัยและรับผิดชอบ ความอดทนอดกลั้น และความประหยัด สูงกว่านิสิตนักศึกษาชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันของครอบครัวระหว่างเพศชายเพศหญิง การขัดเกลาและหล่อหลอมทางสังคมที่ส่งผลทำให้แต่ละเพศต้องแสดงบทบาทแตกต่างกันตามเพศของตน โดยส่วนใหญ่เพศชายจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง มีความเป็นผู้นำ และได้รับอิสระมากกว่าเพศหญิง ในขณะที่เพศหญิงมักจะถูกฝึกอบรมให้รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ต่าง ๆ ภายในครอบครัวมากกว่าเพศชาย เช่น ทำความสะอาดบ้าน ซักรีดเสื้อผ้า ดูแลน้องตลอดจนหุงหาอาหาร นอกจากนี้ยังถูกอบรมให้มีความอ่อนน้อม เชื่อฟังคำสั่งสอน และปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ มากกว่าเพศชาย ในสังคมไทยบิดามารดามักจะมีความเข้มงวดกวดขันในการอบรมเลี้ยงดูบุตรสาวมากกว่าบุตรชาย และจากการที่เพศหญิงมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในบ้าน ทำให้มีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและได้รับการปลูกฝังในเรื่องกิริยามารยาทและความประพฤติ การที่มีความรับผิดชอบต่อครอบครัวและครอบครัวและคนรอบข้าง เอาใจใส่ต่อสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ประกอบกับเพศหญิงมีจิตใจอ่อนโยน ละเอียดย่อม จึงอาจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณธรรมและจริยธรรมด้านความมีวินัยและรับผิดชอบ มากกว่านิสิตนักศึกษาชาย ดังที่ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบปัจฉิม (2520: 6-11) ได้กล่าวว่าสมาชิกในครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เด็ก และเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากผู้อื่นโดยที่ผู้อื่นตั้งใจที่จะสั่งสอน สิ่งนั้นหรือไม่ตั้งใจจะสั่งสอนก็ตาม ส่วนมากแล้วเด็กจะเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้ใหญ่ไม่ตั้งใจจะสั่งสอน และยังเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ทั้งลักษณะที่ดีและไม่ดี ตั้งแต่การเลียนแบบบิดามารดาของตนไปจนถึงวัยรุ่นที่เลียนแบบดารา นักร้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณวี วัชรชัย (2543: 93) ที่ทำการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า นิสิตนักศึกษานักศึกษามีประเมินตนเองว่า มีคุณธรรมด้านความรับผิดชอบและด้านความกตัญญูกตเวทียุติธรรมที่สูงกว่านิสิตนักศึกษาชาย

2.2 ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรมวิชาต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโดยนักศึกษานักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรมวิชาภาษาจีน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมสูงกว่านักศึกษานักศึกษาในโปรแกรมวิชาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษานักศึกษาที่เข้าศึกษาในโปรแกรมวิชาภาษาจีน นั้นส่วนใหญ่มีหลาย

เชื้อชาติ และเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจเข้ามาเรียนโปรแกรมนี้โดยเฉพาะ ดังที่ ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537: 381) ได้กล่าวว่า ถึงแม้ว่านิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายเหมือนกัน ศึกษาอยู่ในสถาบันเดียวกัน คณะวิชาหรือสาขาวิชาเดียวกัน นิสิตนักศึกษาแต่ละคนก็มีความแตกต่างกันในหลายด้าน เช่น สถิติปัญญา อารมณ์ ร่างกาย เจตคติ และระดับคุณธรรม ซึ่งความแตกต่างดังกล่าว อาจเกิดจากพันธุกรรมและสภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่ซึ่งได้แก่ ครอบครัว สถานศึกษา และสังคม ในทำนองเดียวกับงานวิจัยของเลวีเน่ แพคควิส และ ฮิกกินส์ (Levine; Pakvis; & Higgins-D'Alessandro, 2000: 482-503) ที่ได้ทำการศึกษาอัตมโนทัศน์แห่งตนและการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในสาขาทางด้านมนุษยศาสตร์มีอัตมโนทัศน์แห่งตนและการพัฒนาจริยธรรมแตกต่างจากนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาทางด้านเทคโนโลยี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีคุณลักษณะทางจริยธรรม โดยรวมสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีคุณธรรมและจริยธรรมโดยรวมสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มักจะเป็นผู้ที่มีความตั้งใจศึกษาหาความรู้ มีความขยันหมั่นเพียร มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง และนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางมักจะเป็นผู้ที่เอาใจใส่และสนใจในการเรียนพอสมควร ค่อนข้างมีวินัยในตนเอง ชอบทำกิจกรรมนอกหลักสูตร เช่น กีฬา ดนตรี หรือออกค่ายอาสาพัฒนา สำหรับนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำนั้นมักจะไม่ค่อยมีความตั้งใจในการเรียน เข้าเรียนสม่ำเสมอแต่การเรียนรู้ค่อนข้างช้ากว่านิสิตนักศึกษาในกลุ่มอื่น ไม่มีวินัยในตนเอง และขาดความมั่นใจ จากลักษณะที่แตกต่างกัน ดังกล่าว ทำให้นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมแตกต่างกัน ดังที่ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538: 10-14) ได้กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาที่มีระดับสติปัญญาสูง จะสามารถเรียนรู้และเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่าผู้ที่มีสติปัญญาต่ำ ทั้งนี้งานวิจัยของ สุนันทา แก้วสุข (2557: ออนไลน์) ที่ทำการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่สามพันซ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครู สถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาครูที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีระดับจริยธรรมโดยรวมสูงกว่านักศึกษาครูที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบต่อ ความซื่อสัตย์สุจริต และความอดทนอดกลั้น สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ และนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีความใฝ่รู้ ความมีวินัยและรับผิดชอบต่อ และความอดทนอดกลั้น ความประหยัด สูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูง จะเป็นผู้ที่มีลักษณะทางการเรียนที่ดีกว่า มักจะเป็นคนที่มีการทำหน้าที่ของตนเองอย่างเต็มที่ มีเป้าหมายชีวิตที่ดี มีโลกทัศน์กว้างไกล มีวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน เป็นผู้ที่ึ่มีลักษณะของความขยันและอดทน ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ

ของความพากเพียรพยายามในการศึกษาเล่าเรียน เช่น การอ่านหนังสือ การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ลักษณะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีและนำมาซึ่งผลการเรียนที่ดี นอกจากนั้นสติปัญญาที่ดียังส่งผลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ดีกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิตดาพร คำสวด (2546: 126) ที่ศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความอดทน และความซื่อสัตย์ สูงกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ นิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความประหยัดสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงส่วนใหญ่ จะใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการศึกษาเล่าเรียนหรือการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมมากกว่าการทำกิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง นอกจากนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นเครื่องชี้ระดับความสามารถทางสติปัญญา ทำให้เป็นผู้ที่มีการคิดวิเคราะห์และมีเหตุผลในการที่จะตัดสินใจทำสิ่งใด ทำให้มีความยับยั้งชั่งใจในการใช้จ่ายมากกว่า ส่วนนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำนั้น การใช้ชีวิตในขณะที่เป็นนิสิตนักศึกษาจะชอบในการทำกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่าการเรียน ชอบเข้าร่วมกิจกรรมสังคม ชอบการพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนบางคนอาจจะดื่มสุรา สูบบุหรี่หรือเที่ยวสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการใช้จ่ายเงินในการซื้อบริการต่าง ๆ

2.4 นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่า นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางและต่ำ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมโดยรวมสูงกว่านิสิตนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครอบครัวของนิสิตนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง โดยส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและอาศัยอยู่ในสังคมเมืองซึ่งมีความพร้อมในปัจจัยทางด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นลักษณะทางอาชีพของครอบครัวที่ทำธุรกิจการค้า ทำให้ต้องมีรูปแบบในการดำเนินชีวิตที่ซับซ้อนกว่า มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินกิจการมากกว่าการที่จะดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย เงินได้ถูกเลือกให้เป็นปัจจัยหลักของครอบครัว ต้องมีการติดต่อธุรกิจตลอดเวลา โดยทั้งภาระในการดูแลลูกให้กับคนอื่น ๆ หรือลูกจ้าง ทำให้บุคคลในครอบครัวขาดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ต่างคนต่างดำเนินชีวิตกันอย่างอิสระ ส่วนครอบครัวของนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางและต่ำนั้น ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานบริษัท เกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป ซึ่งมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย สมควรตามอัตภาพ ทุกคนในครอบครัวมีความใกล้ชิดดูแลและช่วยเหลือซึ่งกันและกันมีการทำกิจกรรมในครอบครัวร่วมกัน ทำให้เด็กได้มีโอกาสได้เรียนรู้และปลูกฝังความเชื่อ ความคิด ทศนคติทั้งทางตรงโดยการสั่งสอนบอกกล่าว และทางอ้อมโดยการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ดังที่สุพัตรา สุภาพ (2546: 68-69) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญมากต่อระบบการพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็ก เป็นแหล่งการอบรมให้รู้จักกฎเกณฑ์ คุณค่าแบบของความประพฤติและสอนให้รู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคม ทั้งยังทำหน้าที่เป็นสถาบัน

เศรษฐกิจ โดยพ่อแม่เป็นคนหาเงินทองมาเลี้ยงดูครอบครัว และนำเงินไปใช้ ในด้านการบริโภคต่าง ๆ เช่น ด้านการศึกษา การดำรงชีวิต เป็นต้น ทั้งนี้งานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย (2543: 127) ที่ทำการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ พบว่า นิสิตนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ค่อนข้างต่ำ ได้รับการปลูกฝังให้มีความขยันหมั่นเพียรและอดทน แตกต่างจากนักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ค่อนข้างดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง มีความมีวินัยและรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง จะได้รับเลี้ยงดูและเอาใจใส่เป็นอย่างดีจากบิดามารดาและบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่ภายในครอบครัวจะมีคนช่วยทำงานบ้านหรือผู้ช่วยแม่บ้านคอยทำงานทุกอย่างภายในบ้าน ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ต้องมีหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบภายในบ้าน ส่วนนักศึกษาที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลางส่วนใหญ่มักจะมาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวประมาณ 3-5 คน หรืออาจมาจากครอบครัวที่มีอาชีพเกษตรกรรมซึ่งเป็นครอบครัวที่ทุกคนต้องช่วยกันทำงาน มีการแบ่งภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ภายในบ้านให้ทุกคนทำ ซึ่งการแบ่งงานให้ทุกคนในบ้านได้ทำนั้นเป็นการปลูกฝังความมีวินัยและความรับผิดชอบทางอ้อม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. (2523). **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ขวัญฤดี ข้าอ่อนสัตย์. (2542). **การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล**. ปรินญาณินพนธ์ ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ถ่ายเอกสาร).
- ชุตินาถ รัตนจรณะ. (2527). **การศึกษาค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครูภาคกลาง**. ปรินญาณินพนธ์ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ถ่ายเอกสาร).
- ณรงค์ชัย ส่งแสง. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2520). **จริยธรรมของเยาวชนไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทวรรณ ลำภา. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2540). **การศึกษาเพื่อสร้างบัณฑิตหรือการศึกษาเพิ่มผลผลิต**. กรุงเทพฯ: กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พิทักษ์ พูลสวัสดิ์. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. (2556). รายงานการประเมินตนเอง ประจำปี การศึกษา 2554. <<http://hm.npru.ac.th/sar/hm/sar2554.pdf>> (18 มิถุนายน).

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). **โครงการเอกสารตำราทางวิชาการ: บุคลากรนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2543). **การพัฒนา นิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถิตาพร คำสวด. (2546). **การศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ถ่ายเอกสาร).
- สมศักดิ์ ตักดีเสงี่ยม. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- สุนันทา แก้วสุข. (2557). การศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับจริยธรรมของนักศึกษาครุสถาบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร. <<http://library.uru.ac.th/dbresearch/images/013.htm>> (14 กันยายน).
- สุพจน์ มะย่น. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- สุพัตรา สุภาพ. (2546). **สังคมวิทยา** (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2543). **รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย: การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี ผาหยาด. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- สุมาลี วงษ์สุวรรณ. (2546). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเพื่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนกุหลาบวัฒนา เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา. (2543). **การสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ด้านคุณธรรมและจริยธรรม: แนวทางพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย**. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2537). **มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- _____. (2538). **มติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- อภิญา มานะโรจน์. (2539). **กระบวนการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (ถ่ายเอกสาร).
- อังคณา แซ่เตียว. (2556, 5 กรกฎาคม). สัมภาษณ์.
- อามา โลจาเย. (2535). **พฤติกรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลสภาการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารพยาบาลและอาจารย์พยาบาล**. ปรินญานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (ถ่ายเอกสาร).
- Ferguson, G.A. (1981). **Statistical Analysis in Psychology and Education** (6 th ed.). New York: McGraw-Hill.
- Levine, C. G.; Patricia, P. & Ann, D'Alessandro, (2000). **Ego and Moral Development in University Context : The Value Consistency Thesis Extended**. Journal of Adolescent Research, (15), 482-503.
- Yamane, T. (1976). "Determining Sample Size for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. New York : McGraw-Hill Book Co.